

skud, er dette et Ræsonnement, der halter i en ganske overordentlig Grad. Thi Tjenestemændene har faaet betydelige Lønforhøjelser; de har faaet Stedtillæg, Dyr-tidstillæg og Konjunkturtillæg, medens noget saadant ikke har været Tilfældet for Kongens Vedkommende. Der er i de 6 Krigsaar eller i de 6 Kriseaar, vil jeg hellere sige, de økonomisk abnorme Aar fra 1914—15 til 1919—20, ikke blevet ydet Kongen mere i ekstraordinært Tilskud end det, som med Finansudvalgets Samtykke blev ydet ham efter den forrige Regerings Forslag, først 60 000 Kr. for 1918—19 og saa 90 000 Kr. for 1919—20, altsaa i alt 150 000 Kr. i Løbet af 6 Aar, eller et gennemsnitligt Tillæg til Kongens Indtægter i disse Aar paa 4 pCt.

Det maa siges, at i disse Aar har Kongen været stillet ganske væsentlig ugunstigere end nogen som helst Statstjenestemand og ogsaa meget ugunstigere end nogen som helst Arbejder eller Funktionær i det private Erhvervsliv. Det søger man nu at raade noget Bod paa ved i disse 2 Aar, dels det Aar, Tillægsbevillingsloven omfatter, altsaa indeværende Finansaar 1920—21, og dels det kommende Finansaar, 1921—22, at yde Kongen et Tillæg af 40 pCt., men selv for disse to Aars Vedkommende er Tillæget meget væsentlig ringere end det, der er ydet og stadig ydes Tjenestemændene.

Nu siger man, at Hofholdningen kunde indskrænkes. Jeg vil dog erindre om, at Statsydelsen til Kongen blev fastsat til 1 Mill. Kr. i 1864 efter Hertugdømmernes Tab. Paa dette Beløb er Statsydelsen til Kongen blevet staaende gennem de mange Aar, og alle ved, i hvor høj Grad Priserne i disse Aar er steget, og i hvor høj Grad Livsførelsen er blevet dyrere. Det var Tilfældet allerede før Krigen, og da man ved den nuværende Konges Regeringstiltrædelse fastholdt dette Beløb, 1 Mill. Kr., maatte alle være klare over, at det var et Beløb, hvorfor Hofholdningen kun med stor Vanskelighed kunde opretholdes i den Skikkelse, den har. Og nu spørger jeg alle, som kender noget til — og det gør vi alle her i Rigsdagen —, hvorledes Hofrepræsentationen er ført og til dens hele Økonomi, nu spørger jeg Dem, om der her i Landet findes nogen overdreven Udfoldelse af Pragt og Luksus fra Hoffets Side, eller om dette ikke meget snarere er et Mønster paa en økonomisk drevet, men dog værdig og stilfuld Repræsentation for Landet. Jeg tror, enhver vil give mig Ret i, at det sidste er Tilfældet.

For at 1 Mill. Kr. skulde kunne slaa til, blev der ved den nuværende Konges Tronbestigelse foretaget en betydelig Reduktion af Hofpersonalet, en Reduktion, til hvilken den daværende Regering og jeg som Finansminister ogsaa var medvirkende, idet vi gik over til et andet Princip, nemlig at fastsætte en Normalhofstat. Tidligere, vil det erindres, var Forholdet dette, at Staten bar Byrden ved Pensioneringen af den afdøde Konges Hofpersonale, uanset hvor stort eller hvor lille det var. Deraf var Følgen den, at en Konge, som havde en betydelig Privatformue — det havde f. Eks. Kong Frederik den Ottende —, og som ganske naturligt derfor ønskede at føre noget større Hus, kom til at bebyrde Staten stærkt igennem Pensioner til Personalet efter sin Død. Dette fandt den nuværende Konge i og for sig var urimeligt. Jeg skal i øvrigt bemærke, at den Merbebyrdelse for Staten, som kunde være befrygtet den Gang, dog i Virkeligheden ikke fandt Sted, idet Hendes Majestæt Enkedronningen overtog en stor Del af de paa-gældende Funktionærer i sin Tjeneste; men i Principet kunde det være sket. Den daværende Regering var enig med den nuværende Konge om, at man skulde gaa over til et mere rimeligt Forhold i saa Henseende, saaledes at der blev fastslaaet en Normalhofstat, og udover den skulde Staten ikke være ansvarlig med Hensyn til Pensioner, naar en Konge døde; kun for de Hofstillinger, der findes opførte paa den normale Hofstat, skulde Staten overtage Pensionerne efter Kongens Død. Dette medførte en overordentlig stor Reduktion, en Reduktion, som det ogsaa af andre Grunde var nødvendigt for den nuværende Konge at foretage; thi ellers vilde det have været helt umuligt, at Civillisten kunde slaa til.

Men ogsaa til nu at opretholde denne Normalhofstat, som altsaa er godkendt af Lovgivningsmagten ved den nuværende Konges Tronbestigelse i 1912, har det i de senere Aar været fuldkommen umuligt for Kongen at faa sine Indtægter til at slaa til. Der er og maa være en meget betydelig Underbalance, som for den allerstørste Dels Vedkommende er foranlediget ved de store Løntillæg, som simpelt hen er nødvendiggjorte derved, at Staten har forøget sine Tjenestemænds Lønninger, Kommunerne har forøget deres o. s. v.; derved bliver det ganske umuligt for Kongen at undgaa ogsaa at forøge sine. Dernæst har Udgifterne til Hofholdningen i øvrigt selvfølgelig ogsaa